

Bydgoszcz, 23 grudnia 2020 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

BW.III.431.2.2020.MK/MW

URZĄD MIEJSKI W ŁABISZYNIE	
Dz. 8788, 2020	
wpłynęło	31 12, 2020
ilość załączników	
podpis	<i>[Signature]</i>

Pan
Jacek Idzi Kaczmarek
Burmistrz Łabiszyna
Urząd Miejski
ul. Plac 1000-lecia 1
89-210 Łabiszyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. z 2018 r., poz. 2337),

w: Urząd Miejski w Łabiszynie, ul. Plac 1000-lecia 1, 89-210 Łabiszyn,

w dniach: od 25.09.2020 r. do 25.09.2020 r.,

przeprowadzona została kontrola: prawidłowości,

przez: Pana Mieszka Klawikowskiego-głównego specjalistę, Wieloosobowe stanowisko ds. cmentarnictwa wojennego i dziedzictwa kulturowego w Biurze Wojewody, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, kierownika zespołu kontrolnego oraz Panią Monikę Woźniak-inspektora wojewódzkiego w Oddziale Obsługi Wojewody, Biuro Wojewody, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy,

w zakresie:

1. przedmiot kontroli: realizacja zobowiązań gminy wynikających z zawartego z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim porozumienia w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych
2. okres objęty kontrolą: 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się: **pozytywnie.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

I. ustalono, iż sprawy dotyczące grobownictwa i cmentarnictwa wojennego realizowane są przez Pana Albina Łakomego - podinspektora ds. kultury w Referacie Promocji Urzędu Miejskiego w Łabiszynie.

II. Karty ewidencyjne obiektów grobownictwa wojennego oraz księga pochowanych znajdują się na stanowisku pracy. Karty prowadzone prawidłowo.

III. Potwierdzenie rozliczenia dotacji oraz egzemplarz porozumienia z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim obecne na stanowisku pracy.

IV. Jesienne oraz wiosenne przeglądy stanu obiektów przeprowadzono, protokoły sporządzono.

V. Na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych na terenie gminy w 2019 roku przyznane zostały środki z budżetu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 1.500 zł. Zadanie administracji rządowej dot. opieki nad cmentarzami, kwaterami i grobami wojennymi przyjęto Uchwałą nr VIII/72/99 Rady Miejskiej w Łabiszynie. Gmina Łabiszyn zawarła w dniu 08.06.2017 r. porozumienie z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych. Rozliczenie wydatkowania dotacji udzielonej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego nastąpiło według przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

VI. W celu udokumentowania poniesionych wydatków Gmina przedłożyła:

- rachunek nr 26/2019 z dnia 07.05.2019 r. wystawiony przez: Sklep Ogrodniczy Małgorzata Chróśniak, ul. Szubińska 2, 89-210 Łabiszyn, za: zakup zniczy, (kwota: 71,10 zł),
- rachunek nr 78/S/19 z dnia 31.08.2019 r. wystawiony przez: Sklep Wielobranżowy Barbara Nowicka, ul. Szubińska 22, 89-201 Łabiszyn, za: zakup zniczy, kwiatów doniczkowych, wiązanek i bukietów kwiatów, (kwota: 460,00 zł),

- fakturę nr 0395/11/2019 z dnia 20.11.2019 r. wystawioną przez: Firma Handlowo-Usługowa Piotr Kachelski, Plac 1000-lecia 24, 89-210 Łabiszyn, za: zakup zniczy oraz zapalarki, (kwota: 308,90 zł),
- fakturę nr 29/2019 z dnia 31.10.2019 r. wystawioną przez: Zakład Usługowo-Handlowy Małgorzata Stępień, ul. Powstańców Wielkopolskich 27/30, 89-210 Łabiszyn, za: zakup bukietów okolicznościowych (kwota 260,00 zł),
- rachunek nr 16/2019 z dnia 06.08.2019 r. wystawiony przez: Ogrodnictwo Robert Motławski, ul. Nowa 20, 89-210 Łabiszyn, za: zakup kwiatów rabatowych, (kwota: 400,00 zł).

Powyższymi fakturami i rachunkami Gmina Łabiszyn udokumentowała poniesione wydatki na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych w 2019 roku na kwotę 1.500 zł. Dotację wydatkowano prawidłowo.

Według posiadanej ewidencji, na terenie Gminy Łabiszyn znajduje się 6 obiektów grobownictwa wojennego. W toku kontroli dokonano lustracji następujących obiektów:

1. mogiła zbiorowa cywilnych ofiar II wojny światowej, cmentarz parafialny, ul. Barcińska, Łabiszyn.

Urządzenie mogiły stanowi 6 poziomych płyt z szarego granitu (dwie wewnętrzne płyty wyniesione ponad pozostałe). Na środkowej płycie umieszczono granitowy poziomy krzyż. Element centralny w postaci betonowego pomnika nagrobnego. Główną jego część stanowi pionowa płyta, na szczycie której umieszczono symbol krzyża (krucyfiks). Po bokach płyty znajdują się betonowe kule, na których posadowiono figury orła w koronie. Poniżej znajduje się płaskorzeźba spadającej bomby lotniczej w kolorze czarnym oraz cyfry daty: 1939. U podstawy płyty obecny napis treści:

NIGDY WIĘCEJ WOJNY
I OBOZÓW
KONCENTRACYJNYCH !

NIECH ODPOCZYWAJĄ
W POKOJU !

Do płyty głównej po obu stronach przylegają płyty pionowe, na powierzchni których wyryto napisy pamiątkowe oraz kolejno betonowe kolumny z płaskorzeźbami stylizowanych krzyży orderowych wraz z symbolem orła.

Napis na płycie usytuowanej z lewej strony pomnika głównego:

TU SPOCZYWAJĄ OFIARY
TERRORU HITLEROWSKIEGO
KTÓRZY ZGINĘLI OD BOMBY
NIEPRZYJACIELSKIEJ
W DNIU 4. WRZEŚNIA 1939 R.
Ś.P.
BŁOCHOWIAK FRANCISZEK
BYCZYŃSKI FLORIAN
DYCHTANOWICZ WALERIAN
PONCZEK MARIAN
ŚLIWIŃSKI STEFAN
WSZYSCY Z ŁABISZYNA
KULIŃSKI JÓZEF
Z NAKŁA
CHMARZYŃSKI BERNARD
Z SZUBINA

Napis na płycie usytuowanej z prawej strony pomnika głównego:

W URNACH SPOCZYWAJĄ
PROCHY OFIAR
OBOZU HITLEROWSKIEGO
MAUTHAUZEN – GUSEN
Z ROKU 1940
Ś.P.
KÜHN LEON
KARLIŃSKI FRANCISZEK
KALISKI JÓZEF
NOWAK ANTONI
RYGIELSKI ALFONS
ZAMORDOWANI W OBOZIE
KONCENTRACYJNYM
DACHAU –
- WEIMAR BUCHENWALD
MUSIELAK STEFAN
POCHOWSKI STANISŁAW
14.3.1942

Stan obiektu: dobry. Płyty nagrobne bez spękań i ubytków. Napisy czytelne. Nieaktualna treść napisów pamiątkowych – w treści zastosowano przestarzałe określenie „terroru hitlerowskiego”, które obecnie zastępuje się zwrotem: „terroru okupanta niemieckiego”. Korekty wymaga również 3 wers napisu: „którzy zginęli od bomby”, winno być: „które zginęły od bomby”.

Podobnej korekty wymaga treść napisu odnoszącego się do ofiar niemieckich obozów koncentracyjnych, który zawiera określenie „hitlerowskiego” oraz błędny zapis nazwy niemieckiego obozu koncentracyjnego Mauthausen-Gusen (obecny zapis: MAUTHAUZEN – GUSEN). Brak znaku miejsca pamięci narodowej.

na

W przypadku podjęcia prac renowacyjno-remontowych zaleca się przeprowadzenie korekty napisów we wskazanym powyżej zakresie oraz ustawienie tabliczki ze znakiem miejsca pamięci narodowej.

2. Mogiła zbiorowa żołnierzy Armii Czerwonej z 1945 r., przy skrzyżowaniu ulic Mickiewicza i Barcińskiej.

Teren mogiły obsiany trawą, w centralnym miejscu posadowiono betonowy pomnik na dwustopniowej podstawie obłożonej płytami granitowymi. Na ścianie głównej pomnika umieszczono tablicę pamiątkową w kolorze czarnym z napisem treści

/wryty symbol wiązanki kwiatów/
PAMIĘCI SPOCZYWAJĄCYCH TUTAJ
46 ŻOŁNIERZY I OFICERÓW
ARMII SOWIECKIEJ
POLEGŁYCH W WALCE Z NIEMCAMI
W STYCZNIU 1945

U szczytu pomnika na ścianie czołowej obecny symbol gwiazdy w kolorystyce powierzchni pomnika.

Po obu stronach obiektu rabaty kwiatowe, przed pomnikiem ustawiono donicę na kwiaty. Dojście do pomnika w formie chodnika z kostki betonowej, po obu stronach pomnika widoczne pozostałości prawdopodobnie po nieaktualnym urządzeniu obiektu.

Stan obiektu: dobry, otoczenia pomnika bardzo dobry. Widoczne spękania oraz zabrudzenia na ścianach pomnika.

W przypadku podjęcia prac renowacyjno-remontowych zaleca się uwzględnienie uwag dotyczących powierzchni ścian pomnika.

3. mogiła zbiorowa powstańców z 1848 r., cmentarz parafialny przy ul. Barcińskiej w Łabiszynie.

Urządzenie mogiły stanowią 2 płyty poziome z lastryka wsparte na podstawie wykonanej z tego samego materiału. Na powierzchni płyt wryto napisy pamiątkowe:

1) płyta z lewej strony:

POWSTAŃCY Z ROKU
1848
ODDALI ŻYCIE
ZA OJCZYZNĘ
CZEŚĆ ICH PAMIĘCI
NIECH SPOCZYWAJĄ
W SPOKOJU

2) płyta z prawej strony:

ŚP
ANTONI
DZIERZGOWSKI
LEON
LIPSKI
IGNACY
SULKOWSKI

U szczytu mogiły metalowy krzyż (krucyfiks) posadowiony na kamiennym bloku.

Stan obiektu dostateczny +. Słabo widoczne napisy pamiątkowe na płytach nagrobnych. Płyty bez spękań i ubytków. Ślady korozji widoczne na metalowym krzyżu. Brak tabliczki ze znakiem miejsca pamięci narodowej.

W przypadku podjęcia prac renowacyjno-remontowych zaleca się odnowienie napisów na płytach nagrobnych, odnowienie krzyża oraz ustawienie tabliczki ze znakiem miejsca pamięci narodowej.

4. Kwatera wojenna na cmentarzu parafialnym, ul. Barcińska w Łabiszynie.

W skład kwatery wchodzi następujące miejsca pochówku: mogiła zbiorowa 3 cywilnych ofiar okupanta niemieckiego z 1939 r., mogiła zbiorowa 2 żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r., mogiła zbiorowa 5 powstańców wielkopolskich z 1919 r. Teren mogiły obsiany trawą, okrawężnikowany. Element centralny stanowi płyta pozioma typu pulpitowego z symbolem orła wojskowego wz. 1919. Dojście do płyty wyłożone kostką betonową. Po prawej stronie znajduje się stela z czarnego granitu o nieregularnych kształtach wraz z krzyżem na miejscu pochówku żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r. Po lewej stronie usytuowano pomnik na miejscu pochówku powstańców wielkopolskich z 1919 r. oraz stelę z czarnego granitu o nieregularnych kształtach wraz z krzyżem na miejscu pochówku cywilnych ofiar okupanta niemieckiego z 1939 r.

1) mogiła zbiorowa 3 cywilnych ofiar okupanta niemieckiego z 1939 r.

Urządzenie mogiły w postaci steli z czarnego granitu oraz pionowego krzyża. Na jej powierzchni wyryto napis pamiątkowy treści:

Pamięci
Bronisława Kosińskiego
Wojciecha Nowaczyka
Franciszka Tomaszewskiego
zamordowanych 21 września 1939 r.
przez niemieckiego okupanta

- 2) mogiła zbiorowa 2 żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r.

Urządzenie mogiły w postaci steli z czarnego granitu oraz pionowego krzyża. Na jej powierzchni wyryto napis pamiątkowy treści:

Pamięci
kpr. 161 pp Hilarego Mąki
i nieznanego żołnierza Wojska Polskiego
poległych we wrześniu 1939 r. pod Antoniewem
w walce z niemieckim najeźdźcą

- 3) mogiła zbiorowa 5 powstańców wielkopolskich z 1919 r.

Urządzenie mogiły w postaci stylizowanego pomnika, na szczycie którego umieszczono krzyż. Na froncie pomnika wyryto dane pochowanych powstańców:

+
Woźniak Ign.
Bukowski Mich.
Królikowski Stan.
Kulczyński Józ.
Waligórski Józ.

Poniżej, na podstawie pomnika umieszczono napis treści:

w r. 1919
pomogli zrzucić jarzmo niemieckie.
Cześć Ich pamięci !

Stan obiektu dobry. Napisy na płytach czytelne, płyty bez spękań i ubytków. Teren zadbane. Brak tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej.

Zaleca się ustawienie przy obiekcie tabliczki ze znakiem miejsca pamięci narodowej.

5. Mogiła zbiorowa 2 ofiar okupanta niemieckiego z 1939 r. – bracia Kazimierz i Franciszek Palki, cmentarz parafialny przy ul. Barcińskiej w Łabiszynie.

Urządzenie mogiły stanowi otwarty nagrobek typu skrzynkowego z lastryka, od góry wypełniony ziemią. Element centralny w postaci steli, na powierzchni której zamontowano tablicę pamiątkową koloru czarnego z napisem treści:

Ś.+P.
BRACIA
KAZIMIERZ I FRANCISZEK
PALKI
zamordowani
przez okupanta
16.9.1939
ZDROWAŚ MARIA

Stan obiektu: dostateczny. Na powierzchni tablicy pamiątkowej widoczne pęknięcia, spękania i ukruszenia widoczne również na lastrykowym nagrobku oraz steli, do której zamocowana jest tablica pamiątkowa. Brak znaku miejsca pamięci narodowej. W przypadku przeprowadzenia prac remontowych należy również dokonać korekty treści napisu - winno być: „okupanta niemieckiego”.

W przypadku podjęcia prac renowacyjno-remontowych zaleca się ustawienie na mogile nowego nagrobka z napisem pamiątkowym uwzględniającym w treści wskazaną korektę oraz tabliczki miejsca pamięci narodowej.

6. Mogiła zbiorowa powstańców wielkopolskich z 1919 r., przy skrzyżowaniu dróg na terenie m. Jabłowo Pałuckie.

Teren mogiły częściowo wysypany kamieniem, częściowo wyłożony płytami chodnikowymi, ogrodzenie w postaci metalowego ozdobnego płotu. W centralnej części ustawiono pionowo kamienny prostopadłościan z wyrytym napisem pamiątkowym treści:

powstanie
WLK.P.
1918-1919

Stan obiektu dobry. Teren zadbany. Brak tabliczki wskazującej na obecność miejsca pamięci narodowej. Ewentualne prace dotyczące np. wzniesienia nowego upamiętnienia winny poprzedzić działania zmierzające do potwierdzenia charakteru obiektu jako grobu wojennego.

Uaktualnienie symboliki oraz treści napisów pamiątkowych przeprowadzić należy w porozumieniu z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim oraz Instytutem Pamięci Narodowej.

Ponadto wskazuje się następujące przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości: nieprawidłowości i uchybień w przedmiocie kontroli **nie stwierdzono**.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 2/2020.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W przypadku podjęcia prac renowacyjno-remontowych zaleca się uwzględnienie uwag dotyczących korekty treści napisów oraz poprawy wizerunku obiektów (odnowienie liter, ustawienie tabliczek informujących o obecności miejsca pamięci narodowej, ewentualnie wymiana nagrobka).

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pana Burmistrza w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI

Bogdanowicz
Mikołaj Bogdanowicz

